

ПРОФЕСИОНАЛНИЯТ СКЕПТИЦИЗЪМ: СЪРЦЕВИНАТА НА ОДИТА

Katharine Bagshaw

Мениджър, Одиторски стандарти

*Институт на дипломираните експерт-
счетоводители на Англия и Уелс (ICAEW)*

Повечето от нас, които са обучени като одитори, в действителност никога не загубват импулсивния подтик да поставят под съмнение числата. Изкушението да зададем въпроса на каква база са били изчислени тези величини, да търсим „слабите места в защитата“ и да си „пъхаме носа в нещата“, да се уверяваме, че те са това, което изглеждат, се превръща в инстинкт.

Скептицизмът не е просто в сърцевината на одита, той е в сърцата на повечето одитори, факт, който не е очевиден за външните наблюдатели, имайки предвид множеството разнообразни призови одиторите да упражняват повече скептицизъм особено когато влиза в ход натискът от гледна точка на крайните срокове и бюджетите и постъпването по правилен начин се превръща в още по-голямо предизвикателство.

Фирмите много добре осъзнават това. Те използват аналитичните постижения на поведенческата психология, особено тези, които се отнасят до различните форми на предубеденост, за да вградят елементи на проверка и баланси в системата, с цел да гарантират, че скептицизмът в действителност се прилага последователно по време на целия одит и в рамките на цялата практика.

Докладът на Института на дипломираните експерт-счетоводители на Англия и Уелс (ICAEW), *Скептицизмът: подходът на практикуващите професията лица*, има за цел да придвижи напред дебата относно скептицизма, като предложи аналитична информация и задълбочени изводи от реално практикуващи одитори и хората, които работят с тях. Базирайки се на поредица от интервюта с практикуващи одитори, лица, предоставящи услуги по обучение, и представители на регулаторни органи в областта на одита, докладът излага вижданията на лицата, които имат опит с одита от първа ръка и които се справят с натиска от гледна точка на крайните срокове и бюджетите.

Докладът проучва въпросите, свързани с това кой носи отговорност за скептицизма, как той да бъде подобрен и какво фирмите вече правят, за да се опитат да го насърчат. Ето някои от ключовите послания:

- **Професионалният скептицизъм е в сърцевината на дейността на одиторите** – без него одитът няма голяма стойност. Подтиктът обаче да се използва липсата на скептицизъм за всеобхватна класификация по отношение на

всичко, което не е наред с одита или финансовата отчетност, следва да срещне отпор. Да призоваваме просто за „повече скептицизъм“ не е нито реалистично, нито полезно. Одиторите не могат да продължават до безкрайност да задават въпроси, нито следва да постъпват по този начин.

- ***Налице е споделена отговорност по отношение на скептицизма*** – професионалният скептицизъм трябва да бъде упражняван от всички професионални счетоводители, не само от одиторите. Самите съставители на финансови отчети в частност трябва да упражняват скептицизъм преди да предадат информацията на външните одитори. Остарелите практики на „заиграване“ с одиторите, за да се видят границите, до които те могат да бъдат доведени, вече не са приемливи. Одитните комитети и вътрешните одитори трябва да подложат на критична оценка своите действия, контролите, които въвеждат в действие и качеството на информацията, която изготвят, преди тя да бъде предадена на външните одитори. Не е задача на одиторите да докажат, че ръководството греша – ръководството трябва да подкрепи своите твърдения.
- ***Успешният и водач до необходимите резултати скептик не е нито циник, нито „будала“*** – упражняването на скептицизъм означава да не се приема за „чиста монета“ първият даден отговор, без въпросът да бъде проследен, дори този отговор да звучи достоверно. Упражняването на скептицизъм обаче означава и да не се задават „до безкрайност“ въпроси, тъй като реалният одит има крайни срокове. Става дума за задаване на правилните въпроси и предприемане на последващи действия във връзка с отговорите, знаейки кога да се продължи нататък.
- ***Работните практики на одиторите трябва да подкрепят и насърчават скептицизма в съответната област*** – бюджетите, крайните срокове, работните практики и методологиите не следва да възпрепятстват упражняването на скептицизъм. Фирмите трябва да намират по-успешни начини, включително потенциалното използване на технологиите, да обучават младшия състав с недостатъчен опит по въпросите на това, което би могло да се обърка.

Институтът на дипломираните експерт-счетоводители на Англия и Уелс (ICAEW) ще продължи да проучва този въпрос, включително като търси допълнителни примери за добри практики, в смисъл на това как съставителите на финансови отчети и одиторите идентифицират области, в които трябва да бъде прилаган повече скептицизъм и какво те правят в такива случаи, което иначе не биха направили при други обстоятелства.

Докладът *Скептицизмът: подходът на практикуващите професията лица* е на разположение на адрес <https://www.icaew.com/technical/audit-and-assurance/scepticism-the-practitioners-take>

*Това е извадка от предходно публикувана статия в изданието на Института на дипломираните експерт-счетоводители на Англия и Уелс (ICAEW) *Одитът и отвъд него*.

Katharine Bagshaw осъществява надзор над работата на Института на дипломираните експерт-счетоводители на Англия и Уелс (ICAEW) във връзка с Международните одиторски стандарти (МОС). Тя е дипломиран експерт-счетоводител с над 20-годишен опит, специализираща в областта на британските и международните одиторски стандарти. Г-жа Bagshaw предоставя информация от името на Института на дипломираните експерт-счетоводители на Англия и Уелс (ICAEW) до Федерацията на европейските счетоводители (FEE) по въпроси, свързани с МОС. Тя е секретар на създадената от Института на дипломираните експерт-счетоводители на Англия и Уелс (ICAEW) Подгрупа по въпросите на въвеждането и прилагането на МОС и групата, работеща във връзка със Съвета за надзор над счетоводната отчетност на публичните дружества в САЩ и член на Комитета по въпросите на малките и средни практики към Международната федерация на счетоводителите (IFAC).